



## Respons

### Venezuela: Migrasjon som følge av krisen i landet

- Hvor mange har forlatt Venezuela i løpet av de siste årene grunnet den vanskelige situasjonen i landet?
- Hvor reiser venezuelanerne, og hvordan er situasjonen i mottakersamfunnene?

#### Bakgrunn

Venezuela var et relativt velfungerende demokrati på 70- og 80-tallet, og har hatt tradisjon for å ta imot flyktninger fra andre land i Latin-Amerika, deriblant fra nabolandet Colombia. I løpet av de siste 2-3 årene, og særlig fra 2017, har Venezuela blitt et land som mange forlater pga. den politiske, økonomiske og humanitære situasjonen i landet.

Antallet personer som forlater Venezuela har skutt i været, mye pga. den økonomiske krisen, men også fordi folk innser at det ikke vil bli noen snarlig politisk endring (ICG 2018, s. 9). Høyt utdannede begynte å forlate Venezuela under Chavezregimet, spesielt etter at et stort antall ble oppsagt i oljeselskapet PDVSA i 2003. I løpet av de to siste to årene, og spesielt siden midten av 2017, har også urbane fattige begynt å reise fra landet.

De fleste drar over grensen til Colombia, enten over landegrensen, eller de benytter usikre båter. Særlig grensebyen Cúcuta<sup>1</sup> på colombiansk side har fått merke den store strømmen av venezuelanere som kommer over grensen.

Se Landinfos temanotat om bakgrunnen for den politiske og økonomiske krisen i Venezuela (Landinfo 2018b) og Landinfos respons om den alvorlige humanitære situasjonen i landet (Landinfo 2018a).

#### Antallet emigranter

Ulike kilder oppgir ulike tall på hvor mange som har forlatt landet, og enkelte kilder oppgir ikke i hvilken periode venezuelanerne skal ha reist ut. International Crisis Group (ICG) opplyste i mars 2018 at ca. 4 millioner av Venezuelas befolkning på 30,6 millioner innbyggere hadde forlatt landet, uten å spesifisere for hvilket tidsrom dette gjelder. Flere ti-talls tusen skal ha reist

---

<sup>1</sup> Cúcuta er en by i regionen Norte de Santander i Colombia. Ulike kilder oppgir ulike tall for antall innbyggere, fra 650 000 (Crypto Cúcuta) til 720 000 (World Population Review 2018).

over grensen til nabolandet Colombia hver måned på søken etter en ny tilværelse (ICG 2018, s. 9).

International Organization for Migration (IOM) opplyser per april 2018 at ca. 1,6 millioner har forlatt Venezuela fra 2015 til 2017. IOM skriver at det er utfordrende å få eksakte data på antallet som har reist ut, men at det er vedvarende migrasjon ut av landet. IOM mener at trenden med å reise ut vil fortsette (IOM 2018). Det har vært en økning i venezuelanere som har reist til nabolandene, fra 89 000 i 2015 til opp mot 900 000 i 2017 (IOM 2018).

Forsker Leif Marsteintredet viser til tall som sier at siden begynnelsen av 2017 og fram til juni 2018, har mellom én og tre millioner venezuelanere forlatt Venezuela (Marsteintredet, telefonsamtale juni 2018).

Selv om det er stor usikkerhet rundt tallene, er det klart at strømmen av venezuelanere som reiser ut av landet, er stor. Det er heller ikke noe som tyder på at dette vil endre seg med det første.

### **Situasjonen i Colombia og grensebyen Cúcuta, som mottar flest venezuelanere**

Hver morgen kommer venezuelanere til Simon Bolívar-bruen på venezuelansk side for å krysse grensen over til Colombia og grensebyen Cúcuta. Noen ønsker kun å kjøpe mat og annet på colombiansk side, men de fleste som krysser grensen, ønsker å bosette seg i Colombia. Ifølge colombianske grensevakter bodde 552 000 venezuelanere i Colombia ved utgangen av 2017, en økning på 57 % siden juli 2017. 374 000 av disse skal ikke ha legalisert sitt opphold (ICG 2018, s. 9; The Economist 2018).

I Cúcuta har venezuelanere måttet registrere seg hos migrasjonsmyndighetene og få et stempel i passet for å kunne jobbe. Antallet hjemløse i Cúcuta øker, men dette stopper ikke strømmen av venezuelanere fra å krysse grensen (The Economist 2018). Arbeidsløsheten i Cúcuta er nå den høyeste i Colombia (ICG 2018, s. 12).

Strømmen av immigranter utgjør en utfordring for Colombia, som er lite vant med masseinnvandring. Colombianske myndigheter uttalte i februar 2018 at 15 000 venezuelanere kom legalt over grensen hver måned, mens mange kommer også uten dokumenter. Etter hvert som antallet venezuelanere har økt, har colombianernes holdning til venezuelanerne blitt tøffere. President Juan Manuel Santos har måttet minne landets innbyggere på at Venezuela tidligere har mottatt colombianere når de har vært i prekære situasjoner.

Colombianske myndigheter startet med registrering av venezuelanere i Colombia i april i år i samarbeid med UNHCR og IOM. Per juni 2018 har mer enn 440 000 blitt registrert (UNHCR 2018b).

### **Mangel på ID-dokumenter**

I Venezuela har etterspørselen etter pass vært enorm etter at så mange venezuelanere begynte å forlate landet. Det er imidlertid mangel på papir i landet, og det å få trykket opp et pass er dyrt. Venezuelanske myndigheter prioriterer ikke å trykke opp tilstrekkelig med pass, og de klarer dermed ikke å møte etterspørselen. Det er derfor mange måneders ventetid på å få utstedt nytt pass (The Economist 2018; Marsteintredet, møte i Bergen mars 2018).

Det kan være venezuelanere som krysser grensen på uoffisielt sted uten pass. Disse oppholder seg dermed i Colombia illegalt (Marsteintredet, e-post april 2018). Ifølge The Economist ble

900 venezuelanere som hadde okkupert en basketballbane i Cúcuta og slått seg ned der, deportert i januar 2018 (The Economist 2018).

Statsløshet kan etter hvert bli et problem for barn av illegale venezuelanske immigranter i Colombia. ICG peker videre på manglende tilgang til helsetjenester og mangelfull tilgang til skoler for barn som ikke er født i Colombia. Lokale kirkegrupper og frivillige organisasjoner i området bistår blant annet med måltider til de mest sårbare immigrantene.

### **Andre land som har mottatt venezuelanere**

Andre land i regionen blir også berørt av situasjonen i Venezuela. Trinidad og Tobago har mottatt 40 000 venezuelanere (ICG 2018), mens 40 000 har reist til Brasil og 62 000 til Ecuador per slutten av 2017. I 2011 bodde til sammenligning kun 5000 venezuelanere i Ecuador. Også Peru, Argentina og Chile har mottatt mange venezuelanere. Peru og Ecuador stengte grensen mot Venezuela for venezuelanere som ikke kunne fremvise gyldig pass 10. august i år.

Opptøyer oppstod mellom venezuelanere og brasilianere i grensebyen Pacaraima i Brasil 18. august i år. Flere tusen venezuelanere bor i provisoriske leire og et tusentall bor på gata i byen. Opptøyene startet da en forretningsmann ble ranet og venezuelanere ble beskyldt for å stå bak. Lokale demonstranter skal ha satt fyr på og ødelagt telt og eiendeler til venezuelanere. 2000 venezuelanere skal ha blitt drevet tilbake over grensen, og innbyggerne forsøkte å barrikadere veien ved å brenne dekk for å hindre venezuelanerne i å komme tilbake til Pacaraima (Marques 2018).

### **Asylsøkere**

Mange har reist til nabolandene og forsøkt å bosette seg der som arbeidsmigranter, men med den politiske utviklingen i landet har også et høyt antall venezuelanere søkt politisk asyl.

I løpet av 2017 søkte 113 000 venezuelanere asyl i utlandet, mens tallet for fireårsperioden fra 2014 til juni 2018 er totalt ca. 280 000 (UNHCR 2018a). UNHCR viser til at flere av nabolandene har ulike hjelpeprogram personer må gjennom for å få gyldig oppholdstillatelse, men opplyser at ca. 60 % av venezuelanerne ikke har fått legalisert sin status (UNHCR 2018a).

#### **Om Landinfos responser**

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

### **Respons Venezuela: Migrasjon som følge av krisen i landet**

## Referanser

### Skriftlige kilder

- Crypto Cúcuta (2018, mars). *Crypto Cúcuta*. [s.l.]: Crypto Cúcuta. Tilgjengelig via <http://www.davidhay.org/wp-content/uploads/2018/03/Crypto-Cucuta-Business-Plan-Rev-1.4-Draft-for-public-release.pdf> [lastet ned 7. august 2018]
- The Economist (2018, 17. februar). Fending off the flood from Venezuela. *The Economist*. Tilgjengelig fra <https://www.economist.com/news/americas/21737098-rise-migration-has-alarmed-latin-american-governments-fending-flood> [lastet ned 11. mai 2018]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2018, 21. mars). *Containing the shock waves from Venezuela*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela/65-containing-shock-waves-venezuela> [lastet ned 23. april 2018]
- IOM, dvs. International Organization of Migration (2018, 24. april). *Venezuelan Migration Situation Report No. 1 / 24 April 2018*. Genève: IOM. Tilgjengelig via Reliefweb <https://reliefweb.int/report/colombia/venezuelan-migration-situation-report-no-1-24-april-2018> [lastet ned 26. juli 2018]
- Landinfo (2018a, 22. august). *Den humanitære situasjonen*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/land/venezuela/> [lastet ned 22. august 2018]
- Landinfo (2018b, 22. august). *Utsatte grupper og reaksjoner fra myndighetene*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/land/venezuela/> [lastet ned 22. august 2018]
- Marques, M. (2018, 18. august). Venezuelanos são atacados em Roraima após assalto a comerciante. *O Globo*. Tilgjengelig fra <https://oglobo.globo.com/brasil/venezuelanos-sao-atacados-em-roraima-apos-assalto-comerciante-22991479> [lastet ned 20. august 2018]
- UNHCR (2018a, juni). *Venezuela Situation. Fact Sheet*. Genève: UNCHR. Tilgjengelig fra <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/64428> [lastet ned 26. juli 2018]
- UNHCR (2018b, 18. juli). *Asylum-seekers from Venezuela 2014 – 18*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra <https://data2.unhcr.org/en/situations/vensit> [lastet ned 26. juli 2018]
- World Population Review (2018). *Population of cities in Colombia (2018)*. Walnut, CA: World Population Review. Tilgjengelig fra <http://worldpopulationreview.com/countries/colombia-population/cities/> [lastet ned 7. august 2018]

### Muntlige kilder

- Marsteintredet, L. E-post 5. april 2018, telefonsamtale 27. juni 2018, møte i Bergen 16. mars 2018.  
Leiv Marsteintredet er førsteamanuensis ved Universitet i Bergen. Han er forsker på Latin-Amerika og er svært godt oppdatert på situasjonen i Venezuela.

© Landinfo 2018

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.